3

Затверджено
Рішення Київської обласної ради
від 19.05.2017 № 301-14-VII

Програма поводження з твердими побутовими відходами у Київській області на 2017-2020 роки

м. Київ
2017 рік

4

ЗМІСТ

№ з/п	Назва розділу	стор.
1.	Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма	3
2.	Визначення мети програми	4
3.	Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строки та етапи виконання програми	5
4.	Перелік завдань (напрямків) і заходів програми та результативні показники	21
5.	Очікувані результати виконання програми, визначення її ефективності	22
6.	Координація та контроль за ходом виконання програми	22
	Додаток 1. «Паспорт Програми поводження з твердими побутовими відходами у Київській області на 2017-2020 роки»	23
	Додаток 2. «Ресурсне забезпечення Програми поводження з твердими побутовими відходами у Київській області на 2017-2020 роки»	24
	Додаток 2.1. «Показники продукту Програми поводження з твердими побутовими відходами у Київській області на 2017-2020 роки»	25
	Додаток 3. «Напрями діяльності та заходи Програми поводження з твердими побутовими відходами у Київській області на 2017-2020 роки»	27

5

1. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКОЇ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Актуальною проблемою в Київській області залишається поводження з твердими побутовими відходами (надалі ТПВ). Практично всі районні центри, великі селища мають звалища ТПВ, але не всі вони експлуатуються у відповідності до чинного законодавства. Побудовані у свій час без належного захисту,деякі полігони є потенційним джерелом екологічної небезпеки регіонального масштабу.

Близько 90% звалищ і полігонів Київської області не відповідають санітарним і екологічним вимогам. Використання полігонів веде до збільшення питомого навантаження на одиницю площі полігону, ступеню щільності відходів й нарощування висоти складування. Полігони та звалища виконують роль природоохоронних споруд, але самі є джерелами негативного впливу на навколишнє середовище.

Виявлено, що більшість діючих полігонів заповнена на 90% проектного обсягу або переповнена. На полігонах відсутні огорожа, обвалування, мережа спостережливих свердловин, контрольно-пропускні пункти тощо. В сільських населених пунктах впорядковані полігони практично відсутні.

Було виявлено, що у процесі будівництва та експлуатації полігону можливі різні види впливу на навколишнє природне середовище. Вплив на територію, умови землекористування і геологічне середовище проявляється у відчуженні земель, порушенні території і зміну рельєфу при будівництві, можливої активізації екзогенних процесів, зміну гідрогеологічних характеристик і умов поверхневого стоку, небезпеки розвитку ерозії, збільшення навантажень на ґрунти, формуванні специфічних техногенних зон, забрудненні ґрунтів нафтопродуктами.

У період експлуатації виникає небезпека забруднення ґрунтів відходами та нафтопродуктами, обумовлена впливом транспорту, що працює на полігоні. Можливий збиток довкіллю від функціонування полігонів ТПВ обумовлений утворенням фільтрату і біогазу в товщі тіла звалища. Фільтрат,проникаючи в породи зони аерації і ґрунтові води, забруднює їх. Стікаючі поверхневі води з полігону на рельєф місцевості забруднюють ґрунти. З поверхневим і ґрунтовим стоком фільтрат поступає у водні об'єкти, забруднюють і їх. В результаті біохімічних процесів в ґрунтах звалищ утворюється біогаз, який при виході на поверхню забруднює атмосферне повітря, і що нерідко призводить до займання відходів на звалищах і полігонах. Пожежі на звалищах і полігонах отруюють атмосферне повітря.

Отже, враховуючи негативний вплив полігонів ТПВ на природне середовище, заходи екологічної безпеки мають бути спрямовані на захист нормального стану повітря, ґрунту та підземних вод.

Майже усі діючі полігони потребують невідкладної санації та реконструкції, а закриті – рекультивації. Крім того, залишається проблема зі стихійними сміттєзвалищами, щороку їх утворюється близько тисячі, при наявності технологій на полігонам більша кількість цих відходів може бути перероблена.

Основними проблемами, на розв'язання яких спрямована програма є:

- недостатньо розвинена система збору в сільських місцевостях;
- слабкий розвиток індустріальних методів переробки твердих побутових відходів;
- невідповідність полігонів (сміттєзвалищ) санітарним і екологічним нормам;
- недосконала система контролю за утворенням, перевезенням, розміщенням та утилізації відходів;
- питання по відведенню земельних ділянок під функціонування та будівництво полігонів (відшкодування за зміну цільового призначення, санітарно захисна зона);
- зношеність автотранспорту та контейнерів;
- низькі ціни на тарифи з вивезення та розміщення відходів;
- збільшення додаткового навантаження на полігони області відходами, які вивозяться з міста Києва.

Отже, ліквідувавши вищезгадані проблеми на рівні держави, області та кожного окремого суб'єкта, можна запобігти збільшенню об'ємів ТПВ та загрозам для навколишнього природного середовища та здоров'ю населення.

За рахунок організаційно-розпорядчих, економічних, нормативно-правових, науково-технічних та нормативно-правових заходів передбачається призупинити погіршення стану навколишнього природного середовища, забезпечити умови для впровадження сучасної (екологічно безпечної) системи поводження з твердими побутовими відходами.

До засобів розв'язання проблеми в сфері поводження з відходами є впровадження в області регіональних комплексів, центрів з утилізації відходів з двоетапною системою транспортування відходів та закриття сміттєзвалищ, які не потрапляють в мережу регіональних комплексів та центрів.

2. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Метою Програми є створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації та захоронення твердих побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, розширення і модернізація діючих

потужностей із збирання, перероблення та утилізації твердих побутових відходів, використання побутових відходів як джерела вторинної сировини, створення ефективної системи управління у сфері поводження з відходами, а також реалізація операційної цілі 2.1 «Збереження навколишнього природного середовища» зокрема пріоритетного завдання 2.1.3. «Створення сучасної системи управління твердими побутовими відходами», визначених Стратегією розвитку Київської області на період до 2020 року.

3.ОБГРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ, ОБСЯГІВ ТА ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ТА ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Для вирішення проблемних питань поводження з ТПВ передбачає цілий ряд заходів:

1. Впровадження сортування, роздільного збору та вивезення ТПВ:

- створення критих, відгороджених, укрупнених контейнерних майданчиків та їх облаштування згідно з діючими санітарними нормативами в містах і селищах Київської області,
- організація вивезення сміття з усіх населених пунктів;
- впровадження роздільного збору ТПВ;
- оновлення контейнерного господарства, парку спецмашин та техніки для експлуатації полігонів;
- вивезення на полігон тільки неутилізованої частки ТПВ (сміття з контейнерів з вологістю до 60%, неутилізований залишок після промислового сортування), яка підлягає захороненню.

2. Забезпечення екологічної безпеки на існуючих об`єктах поводження з ТПВ та їх ефективного використання за рахунок:

- приведення у відповідність до санітарних вимог та оптимізація використання діючих полігонів ТПВ, зокрема, обладнання полігонів системами інженерного захисту підземних і поверхневих вод від забруднення токсичними компонентами відходів та спостережними свердловинами для контролю якості підземних вод;
- проведення рекультивації відпрацьованих полігонів ТПВ:
- ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ шляхом вивезення і перезахоронення сміття на діючих полігонах або утилізації на сміттєпереробних комплексах;
- створення нових полігонів, переважно шляхом реконструкції існуючих сміттєзвалищ. Для захоронення ТПВ (на перехідний період до впровадження максимальної сміттєпереробки) та неутилізованого залишку після переробки ТПВ (10-20% загальної кількості ТПВ) передбачено створити нові полігони та реконструювати існуючі, які відповідатимуть існуючим будівельним та

санітарно-гігієнічним вимогам («Полігони твердих побутових відходів Основні положення проектування» (ДБН В.2.4-2-2005) та ДСП 173-96).

З метою вирішення питання, розміщення об'єктів поводження з ТПВ, територія Київської області розподілена на 7 блоків. При розподілі території було враховано склад, властивості, методи їх збирання логістика, а також навантаження сміттєпереробних комплексів, ТПВ які утворюються в м. Києві, об'єм утворюваних відходів, територіального устрою, а також зарезервованих земельних ділянок згідно проекту санітарного очищення населених пунктів Київської області.

Сміттєпереробні комплекси, з метою найбільш ефективного використання одержаної теплової та електричної енергії, рекомендується розміщувати на відстані не більше 3 км від споживачів енергії. Вони займають площі від 2 до 5 га.

1-й блок охоплює територію м. Біла Церква, м. Ржищів, м. Фастів, Білоцерківський, Богуславський, Володарський, Кагарлицький, Миронівський, Рокитнянський, Сквирський, Ставищанський, Таращанський, Тетіївський та Фастівський райони. Згідно поданих райдержадміністраціями та містами даних, річний обсяг накопичення ТПВ 1-ого блоку складає – 823,52 тис. м куб (розрахунок 1254,81 тис. м куб на 570,37 тис. нас.).

Згідно розробленого проекту «Розроблення проекту санітарного очищення населених пунктів Київської області» здійснюється на виконання Рішення Київської обласної ради від 30.04.2015 № 927-48-УІ «Про затвердження Переліку природоохоронних заходів на 2015 рік» на території 1-го блоку пропонується розмістити:

Об'єкт поводження з ТПВ	Місце розташування	Запроектова на потужність, тис. т /рік	Питання, які потребують вирішення	Рік здійснення заходу
Сортувально-переробний комплекс енергоавтономний (з енергоблоками для вироблення електричної і теплової енергії)	м. Біла Церква (землі запасу)	200	1.Відведення земельної ділянки	2017
			2.Розроблення проектної документації	2018
			3.Розроблення реєстрова карта об'єкта оброблення утилізації відходів (РК ООУВ)	2018
			4. Будівництво СПКЕ	2019-2020

Сортувально-переробний комплекс	м.Кагарлик (Кагарлицьке КП «Міськрембудсервіс», загальна площа 1,5 га, рік введення в експлуатацію - 1978)	30	1.Відведення земельної ділянки	2017
			2. Розроблення проектної документації	2018
			3.Розроблення РК ООУВ	2018
			4. Будівництво полігону і СПК	2018
Сортувально-перевантажувальну станцію	м. Богуслав (Богуслав ККП, загальна площа 6,6461, рік ввдення в експлуатацію 2011)	10	1.Розроблення проектної документації	2017
			2. Розроблення паспорту МВВ	2017
			3.Розроблення РК ООУВ	2017
			4. Проведення реконструкції	2018
			5. Будівництво СПС	2018
	м. Миронівка (КП «Миронівка-Благоустрій», загальна площа 4,1 га, рік введенняі в експлуатацію 1998)	10	1.Будівництво полігону та СПС	2017
			2. Розроблення РК ООУВ	2017
	м. Фастів (Фастів ККП, загальна площа – 11,57 га, рік введення в експлуатацію-1971)	10	1.Відведення земельної ділянки	2017
			2.Розроблення проектної документації	2018
			2. Розроблення РК ООУВ	2018
			3. Проведення реконструкції	2018
			4. Будівництво СПС	2019
	м. Тараща (КП «Таращаблагоустрій», загальна площа – 2,8 га, рік введення в експлуатацію 1998)	10	1.Розроблення проектної документації	2017
			2.Розроблення РК ООУВ	2018
			3.Проведення реконструкції	2018
			4. Будівництво СПС	2018

10

	смт. Рокитне (Рокитне ВУЖКГ, на даний час не працює)	10	1.Будівництво полігону	2017
			2.Розроблення РК ООУВ	2017
			3. Будівництво СПС	2018
	м. Узин КП «ВУЖКГ-1» (загальна площа становить 4,6 га, рік введення в експлуатацію – 1989)	10	1.Відведення земельної ділянки	2017
			2.Розроблення проектної документації	2018
			3.Розроблення РК ООУВ	2018
			4.Проведення реконструкції та будівництво СПС	2019
	смт. Ставище (Ставищанське ЖКП (на даний час здійснює лише збирання ТПВ)	10	1.Встановлення СПС	2017
	м. Тетіїв (Тетіївське КП «Благоустрій», загальна площа становить 2,1 га, рік введення в експлуатацію - 1975)	10	1.Розроблення проектної документації	2017
			2.Розроблення РК ООУВ	2017
			3.Проведення реконструкції та встановлення СПС	2018
	м. Сквира (КП «Сквирське КГ», загальна площа становить 10,2 га, рік введення в експлуатацію 1972)	10	1.Розроблення проектної документації	2017
			2.Розроблення РК ООУВ	2017
			3.Проведення реконструкції	2018
			4. Будівництво СПС	2019
	м. Ржищів (КП «ККП м. Ржищева», загальна площа становить 1,92 га, рік введення в експлуатацію 1988)	10	1.Відведення земельної ділянки	2017
			2.Розроблення проектної документації	2018
			3.Розроблення РК ООУВ	2018
			4.Будівництво полігону та СПС.	2019
	смт. Володарка (ПП «Екологічне відновлення природного середовища»,	10	1.Розроблення проектної документації	2018
			2.Розроблення РК ООУВ	2018